

Tanulmányút Dániában

Az **MSZOSZ Dél-alföldi Regionális Képviselte** 1994-ben kialakult kapcsolatának, illetve a Dániában működő **3F** (korábban **SID**) elnevezésű szakszervezettel kötött megállapodásának keretében egy hetes tanulmányutat szervezett Dániába. A tanulmányúton 11 fő szakszervezeti tisztségviselő vett részt. A **BDSZ-t Csanádi József alelnök**, mint a delegáció vezetője és **Gaál Gábor** kolléga képviselte.

Az **MSZOSZ Bács-Kiskun Megyei Képviselte** és a dán **SID** szakszervezet között 1994-ben történt meg a kapcsolatfelvétel. 1995-ben alakult ki egyfajta együttműködés, illetve megállapodás a két szervezet – **MSZOSZ** és **SID** – között, melynek keretében évről évre különböző programokat szerveznek a partnerek. Ezek között szerepelnek olyanok, mint: tapasztalatcsere, tanulmányút, munkaerő-piaci tréning, kulturális program, konferencia, stb.

Az **MSZOSZ Dél-alföldi Regionális Képviselte** és a dán **3F** (Fagligt Faelles Forbund) szakszervezet által kötött megállapodásnak megfelelően **június 12-19. között 11 tagú – szakszervezeti tisztségviselőkből álló – küldöttség utazott Dánia Középső Régiójába – egészen pontosan – Viborgba a régió székhelyére.**

A vendéglátó dán szervezet képviselőjében **Stanley Bach Mortensen** a **3F viborgi elnöke** fogadta a delegációt és biztosította az érdekes és változatos programot a kint tartózkodás idejére.

Tájékoztatást adott a dán szakszervezetek működéséről. Elmondta, hogy Dániában nagy hagyományai vannak a szakszervezeti életnek. Alapvetően három – nem versengő, hanem megállapodásos alapon együttműködő – konföderáció létezik az országban.

Ezek közül az egyik az **LO – 1898**-ban alakult -, a legnagyobb létszámú (**1 millió tag**) alapvetően munkásokat tömörítő **18 szövetségből** álló konföderáció. Ezen a konföderáción belül működik a **3F** (a dán munkások egyesült szövetsége), amely – szakma független -, a tagság zömét tekintve szakmunkásokból álló szervezet, **320 ezres tagsággal**. (Csak érdekesség képpen: 250 futballista tagjuk is van és most zajlik a profi kézilabdázók beszerzése.)

A másik az **FTF** konföderáció, amely **1952**-ben alakult és jelenleg mintegy **450 ezer taggal** rendelkezik. Ezt a konföderációt **86 szakszervezet** hozta létre és tagsága első sorban banki alkalmazottakból, közalkalmazottakból – rendőrök, ápolók, stb. -, színészekből és általában véve középfokú végzettséggel rendelkezők köréből áll össze.

A harmadik konföderáció az **AC**, amelyik **1972**-ben alakult **9 szakszervezet** összefogásával. Jelenleg mintegy **200 ezer fős tagsága** van és elsősorban a felsőfokú végzettséggel rendelkezőket – orvosok, mérnökök, ügyvédek, papok, stb. – képviseli.

Elmondható, hogy **teljes a kollektív szerződéssel való lefedettség**, mely alapvetően ágazati megállapodásokra épül, de ezen belül pl. a **3F** szerveződési területén mintegy **2.000 kollektív szerződés** van érvényben, melyeket 2-3 évente tárgyalnak újra. A három konföderáció egyébként teljes egészében lefedi a dán gazdaság szektorait. (A szakszervezeti **szervezettség átlagosan 85 %** körül mozog Dániában, de egyáltalán **nem számít ritkaságnak a 100 %-os szervezettségű munkahely**.)

A gazdasági világválság Dániában is éreztette/érezte hatását. Sok ipari üzem, vállalkozás szűnt meg, de viszonylag sok alakult is. Elsősorban a kereskedelem területén tapasztalható növekedés. Mindezek következtében az **LO**-hoz tartozó tagság körében 2009-ben közel 30.000 fős csökkenést szenvedtek el, első sorban az ipari üzemek megszűnése, bezárása következtében. (AZ **FTF** taglétszáma jellemzően stagnál, de kismértékű növekedést regisztrálnak, ezzel szemben az **AC** taglétszáma viszonylag gyors növekedést mutat.)

Viborgban a **3F területi szervezetének vezető testülete 11 főből áll**, akik havi gyakorisággal üléseznek, mely alkalmakkor a szociáldemokrata önkormányzati képviselők is jelen vannak, de előfordul, hogy jobb oldali képviselők is látogatják az üléseket.

Dániában a szakszervezetek kezelik a munkanélküli kasszát, ők folyósítják a munkanélküli segélyeket. A munkanélküli ellátás biztosítási alapon működik, és legalább egy éves munkaviszony után maximum 4 évig jár a segély. (Ezt az időtartamot szándékozik a kormány 2 évre csökkenteni, de vannak olyan jobb oldali törekvések is, hogy a szakszervezetektől vegyék el a munkanélküli kassza kezelését. Ezen szándékok ellen tiltakoztak június 8-án a dán szakszervezetek Koppenhágában egy 80.000 fős tüntetéssel.)

Dániában a regnáló kormány jobboldali, mint ahogy a viborgi önkormányzat is, ezzel szemben a regionális önkormányzat bal oldali túlsúlyú – mondta el **Bent Hansen**, a **Középső Régió Önkormányzatának** elnöke -, aki az aktuális dán társadalmi, politikai helyzetről adott tájékoztatást.

A kinn tartózkodás alatt a delegáció látogatást tett a viborgi **Mercantec**-nél, Dánia egyik legnagyobb szakképző intézeténél. Évente mintegy 25.000 főt képeznek különböző szakmákra iskola rendszerű szakmunkás-, illetve felnőttképzés keretében. Hat ágazatot – fémipar, építőipar, mezőgazdaság, szállítmányozás, szolgáltatás és közszféra – és mintegy 100 szakmát fed le a képzés. Az Iskola Tanácsot a munkáltatók és a munkavállalók képviselői alkotják, és itt dől el a valós igényeknek megfelelően, hogy mely szakmákra és hány főt képeznek.

A program további részeként alkalom nyílt megismerkedni egy néhány száz főt foglalkoztató „**This Mejeri**” nevet viselő tejüzemmel **Skivében**, a több ezer főt foglalkoztató – dán központú és tulajdonú, különben multinacionális – **Grundfos** nevű vállalattal **Bjerringbroban**, ahol szivattyúkat gyártanak, s amelynek többek között Tatabányán és Székesfehérvárott is van üzeme, illetve **Hanstholm**ban egy „**Hesselholt Fisk Eksport A/S**” elnevezésű halfeldolgozó üzemmel. A tejüzemben és a szivattyúgyárban a munkáltatóval, illetve a munkáltató képviselőivel folytatott találkozó alkalmat adott eszmecsereire is, melyből kiderült: teljesen természetesnek és fontosnak tartják az együttműködést a szakszervezetekkel.

Klitmoellerben Peter San Mortensen - a **3F** jogelődjének a **SID**-nek **hanstholm**-i korábbi elnöke -, a halászok világszövetségének volt elnöke, a szakszervezet EU-s lobbitevékenységéről tartott előadást és biztosított konzultációs lehetőséget.

Összességében véve:

Elmondható, hogy a tanulmányút eredményes volt. Függetlenül attól, hogy a magyar csoport összetétele - ágazatiságát tekintve - heterogén volt, ennek ellenére, ha nem is minden ágazatra

jellemző sajátosságokkal, de számos olyan általános, Magyarországon bármely ágazatban hasznosítható példával, gyakorlattal lehetett találkozni, melyek beépíthetők az itthoni szakszervezeti tevékenység minden napjaiba, szervezetpolitikai, érdekérvényesítési és közösségformáló pozitív hatásuk folytán.

A vendéglátók minden alkalommal szívélyesek, készségesek voltak, igyekeztek maximálisan megfelelni házigazdai mivoltuknak.

A delegáció tagjai:

Csanádi József (delegáció vezető)

Gaál Gábor

Gáspár Szilvia

Golhovics Gábor

Golhovics Gáborné

Molnár Ákos

Radics Gábor

Solti Lajos

Szalontai Lajosné

Szilágyi Lászlóné

Vesmás Béláné

Gaál Gábor

Csanádi József